

Isän asema yhteiskunnassa

Isän rooli perheessä on muuttunut niin, ettei miestä nähdä enää pelkästään elättäjänä ja kurin pitäjänä. Tarkastelun alle on otettu näkökulma miehestä kasvattajana. Asiasta puhutaan ja huomio kohdistuu isän ja lapsen väliseen suhteeseen sekä yhdessä vietetyn ajan tärkeyteen.

Arvo- ja asennemuutos on huomattava. Isät itse ilmoittavat haluavansa olla lastensa kanssa. Vuosina 1995-2004 oli miesten käyttämät isyysvapaat nousseet yli 30 prosentilla sekä vuorotteluvapaiden käyttö yleistynyt. Suhteessa äitiyslomiin se ei ole paljon, mutta huomattavaa onkin asenteiden muuttuminen.

Pohjoismaisten tutkimusten mukaan ovat isät itse halukkaita pitämään vapaata ja hoitamaan lasta. Myös perhevapaakyselyn mukaan olivat niin naiset kuin miehetkin sitä mieltä, että isien pitämiä vanhempainlomia saisi olla enemmän. Iältään nuoremmat isät olivat vanhempainlomien kannalla vanhempia isiä useammin. (Salmi M. et al. 2004. 53-56.) Suurten ikäluokkien miehet tuskin pysähtyivät pohtimaan isyyttään, lapset tulivat silloin kuin itsestään. Mies kävi töissä ja vaimo hoiti lapset. Nykyään mies saattaa vakavastikin pohtia isäksi tulemistä. Vaikka useimmiten mennäänkin perinteisen mallin mukaan, on monilla miehillä myös tarve ja halu pohtia ja puhua isyydestä. (Dialogi 5/2007)

Yhteiskunnan asenteet ovat muuttumassa. Vanhemmuutta tuettaessa ja siitä puhuttaessa on isällä arvonsa äidin rinnalla. Valtio tukee isien mahdollisuutta hoitaa lastaan mm. isyys- ja vanhempainrahalla. Työpaikoilla on yhä joustavampi mahdollisuus sopia vapaiden pitämisestä, ja juuri perhevapaiden pitämisellä voi edistää asenneilmastoa. Työnantajalle maksettavat kompensatiot ovat perhevapaauudistuksen myötä nousseet. Uudistuksen myötä vaikutus on myös ulottunut mies- ja naisvaltaisten alojen tasapuoliseen päiväraha- ja korvausmenojen rahoittamiseen.

Isän huolenpito tärkeää

Vaikka harva isä vielä käyttää oikeuttaan vanhempainvapaaseen, on isän huolenpito lapselle tärkeä. Hoitamalla pientä lastaan edistää isä hyvinvointia perheessään sekä suhdettaan lapseen. Sillä jo kehityksensä varhaisessa vaiheessa kykenee lapsi rakentamaan ihmissuhteen vanhempiinsa. Vastasyntyneellä on motiivina myös kiintyminen hoitajaansa. (Nevalainen V. 2007. 92-93.) Vaikka lapsen tunnekehitys alkaa jo äidin kohdussa, on isän merkitys lapselle suuri jo naisen raskauden aikana. Lapsen kehitykselle ovat turvalliset aikuissuhteet tärkeitä: yhdessä vietetty aika, läsnäolo ja keskustelu tukevat myönteistä kehitystä. Pitkäaikaiset ja läheiset suhteet aikuisiin ehkäisevät ongelmia sekä suojaavat lasta. (Sulku S. et al. 2001. 25.)

Lähteet

Dialogi 5/2007. Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimus- ja kehittämiskeskus.

Minna Salmi et al. (toim.). Puhelin, mummo vai joustava työaika? Työn ja perheen yhdistämisen arkea. Gummerus Kirjapaino Oy: Saarijärvi 2004.

Sirpa Sulku et al. Juha Aromaa (toim.). Kohtaamispaikkana lapsuus. Vuoropuhelua lapsen maailmasta. Oy Edita Ab: Helsinki 2001.

Vesa Nevalainen. Ihminen ja työ. Työelämästä voi selvitä hengissä. Edita Prima Oy:
Helsinki 2007.